

De politieke opdrachten voor een toekomstbestendig Leiderdorp

1. Inleiding

Leiderdorp kent de traditie om in uitgebreide coalitieakkoorden de politieke regie voor een groot aantal onderwerpen voor een collegeperiode vast te leggen. Vaak gaat dat gepaard met een gedetailleerde invulling van de oplossingsrichtingen. Het effect daarvan is verschraving van het politieke debat en beperking van het oplossend vermogen voor vraagstukken die in een periode van vier jaar kunnen veranderen.

De nieuwe coalitie, bestaande uit de LPL, PvdA-GroenLinks en het CDA, kiest voor een andere en bredere aanpak. Natuurlijk zijn er doelen en streefbeelden waarvan de drie partijen vinden dat ze in de komende vier jaar gerealiseerd moeten worden. Maar wij kiezen ervoor om die zoveel mogelijk in algemene termen en doelstellingen te formuleren (het 'wat') en het nieuwe college opdracht te geven om daarvoor het juiste instrumentarium te ontwikkelen en een passende implementatiemethodiek te kiezen (het 'hoe'). Wij vinden dat passen bij een betrouwbare en transparante overheid.

Dat betekent dat we ons bewust hebben beperkt in het aantal onderwerpen waarover we uitspraken doen in dit coalitieakkoord. Het moet ruimte laten en lucht geven aan het politieke debat, mogelijkheden bieden voor een groot draagvlak en onze bewoners in staat stellen actief te participeren. Bovendien stelt deze werkwijze het college in staat om flexibel te reageren op de wispelturige landelijke (en soms Europese) regelgeving. De uitdagingen waar Leiderdorp voor staat zijn groot. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen, energie, biodiversiteit, het groen houden van de polders, ouderen- en jongerenbeleid en andere sociale onderwerpen. Iedere Leiderdorper moet volwaardig kunnen deelnemen aan onze samenleving waar iedereen van waarde is.

2. Wat willen we realiseren in de komende vier jaar?

Onze wethouders krijgen de volgende opdrachten mee.

a. Wonen

Het gehele domein van wonen wordt opgeschied, waarbij de doelstelling is om zo spoedig mogelijk tot een substantiële uitbreiding te komen van het aantal woningen. Het gaat daarbij om toekomstbestendige woningen met ruimte voor experimenten die oplossingen moeten bieden aan zowel starters als ouderen (tiny houses, kangoeroewoningen, tussenvormen tussen zelfstandig wonen en verzorgd enz.). De omvorming van de Baanderij krijgt daarbij prioriteit. We bekijken of er hier quick wins te behalen zijn. Ook op de locaties van De Buit en het oude gemeentehuis zien wij kansen.

Het college wordt uitgedaagd om met de beschikbare juridische instrumenten de beschikbaarheid van huisvesting te vergroten. We denken daarbij aan de huisvestingsverordening, opkoopbescherming, zelfbewoningsplicht, antispeculatiebeding enzovoort. Voor nieuwbouwprojecten geldt een ondergrens van 35% sociale woningbouw. Daarbij geldt in principe dat dit moet worden verhuurd door Rijnhart Wonen. Daarnaast moet nog eens 30% bestaan uit betaalbare huur (tot 1000 euro kale huur per maand) en betaalbare koop (tot de NHG-grens). Het college zal intensief samenwerken met Rijnhart Wonen om de doelstellingen te realiseren. De reserve sociale woningbouw wordt ingezet.

b. Energie

De doelstelling is om rond 2030 in Leiderdorp net zoveel elektriciteit op te wekken als we gebruiken. Dat betekent een actieve combinatie van besparen en opwekken, waarbij de gemeente een stimulerende rol heeft. De gemeente gaat bewoners helpen om te besparen en gaat maatregelen nemen om, naast het zoveel mogelijk benutten van onze daken, tot substantiële opwekking van elektriciteit te komen. Daarbij wordt actief gekeken naar innovatieve oplossingen. Het college onderzoekt of dit door een intelligente mix van zoveel mogelijk kleinschalige innovatieve oplossingen gerealiseerd kan worden (naast zonnepanelen, bijvoorbeeld ook kleine windmolens of windmolens zonder wieken). Als dat niet kan, kijken we naar grotere windmolens bij het A4 HSL-gebouw (Bospolder). We stimuleren elektrisch vervoer per auto en fiets, breiden het aantal oplaadplaatsen uit en spreiden deze evenwichtig over het dorp. Ook de mogelijkheden voor thuisladen (voor de woning) gaan we verder onderzoeken. Het college krijgt voor de realisatie van de doelstelling de opdracht om de noodzakelijke voorbereidingen te treffen en zoveel als mogelijk maatregelen te nemen richting 2030.

c. Afval

Het nieuwe college krijgt de opdracht om in de komende vier jaar het aantal kilo's afval dat naar de verbrandingsoven gaat te verminderen van rond de 180 kilo op dit moment naar maximaal 75 kilo, met de voorbereiding om zo snel mogelijk na 2026 aan de VANG-normen te voldoen. Er wordt gezocht naar bruikbare strategieën en instrumenten, waarbij de methodiek van Diftar niet de voorkeur heeft.

Tevens wordt het college aan het werk gezet om samen met burgers, bedrijven en instellingen zwerfafval te voorkomen.

d. Opkomen voor de kwetsbare doelgroepen

In Leiderdorp is nog altijd sprake van – al dan niet verborgen – armoede. De huidige hoge inflatie draagt hieraan bij. Het college krijgt de opdracht om, in nauwe samenwerking met Includio, de zorg voor inwoners in armoede te versterken. Dat geldt ook voor de schuldhelpverlening, waarbij preventie de beste remedie is. Armoede en schulden zitten nog steeds in de taboesfeer en dat maakt het soms moeilijk mensen te bereiken. Het college krijgt de opdracht beleid te formuleren om die taboesfeer zoveel als mogelijk te doorbreken. We handhaven de 120%-norm voor minimabeleid.

Door intensivering van de contacten en betere en laagdrempeligere dienstverlening door de sociale dienst streven we ernaar het aantal bijstandsgerechtigden significant terug te dringen (nu rond de 325). Daarbij zal een versterking van het bestaande leer-werkloket voor mensen met vragen over werk, loopbaan en opleiding helpen. Ook gaan we gesprekken met (lokale) ondernemers intensiveren om zo kansen te creëren voor werkzoekenden. Onderwijs en arbeidsmarkt moeten meer op elkaar aansluiten (ten minste op het gebied van stageplaatsen). Deze aanpak geldt ook voor vluchtelingen en nieuwkomers. Onze gemeentelijke organisatie zal in dit alles ook een voorbeeld zijn voor anderen.

e. Zorg

Met de introductie van Includio is een belangrijke stap gezet naar een meer integraal beleid voor de toenemende groep Leiderdorpers die een vorm van zorg nodig heeft. En die groep wordt met de sterke vergrijzing de komende jaren alleen maar groter. Om deze reden wordt een wethouder belast met het ouderenbeleid.

Er bestaat waardering voor de wijze waarop Inluzio de welzijnsopdracht in Leiderdorp heeft opgepakt. Toch vinden wij het belangrijk om de doelstellingen en dienstverlening van Inluzio gericht door een externe partij te evalueren. Juist met als doel om te leren van de afgelopen jaren en de dienstverlening en sociale agenda waar nodig aan te passen en ons voor te bereiden op de nieuwe aanbesteding. Het college krijgt de opdracht om die evaluatie in 2022 te (laten) uitvoeren en de daaruit voortkomende verbeteringen snel door te voeren. Mantelzorgers blijven een essentieel deel van zowel de zorg als het opkomen voor doelgroepen die een steuntje in de rug nodig hebben. Het college zoekt naar mogelijkheden om (ook jeugdige) mantelzorgers te ondersteunen. Met betrekking tot de Jeugdzorg spant het college zich maximaal in om de huidige problemen op te lossen en wachtlijsten te voorkomen.

f. Mobiliteit en verkeer

De afgelopen jaren is er in ons dorp intensief gediscussieerd over mobiliteitsvraagstukken. De conclusies daaruit worden door het nieuwe college in uitvoering gebracht. In enkele gevallen (o.a. Acacialaan en toegang tot het Zijkwartier) heeft onvoldoende communicatie met de omwonenden plaatsgevonden. Het college krijgt de opdracht die onderdelen af te ronden.

In aanvulling op de al gevoerde mobiliteitsdiscussie krijgt het college de opdracht om:

- I. een plan te ontwikkelen ten aanzien van het breder invoeren van 30 km in ons dorp;
- II. een uitvoeringsprogramma te maken waarin het gebruik van de fiets wordt bevorderd en de veiligheid van voetgangers en fietsers wordt verbeterd;
- III. de discussie over het parkeerbeleid af te ronden. Waar parkeren een probleem is zoeken we met bewoners actief naar oplossingen.

g. Leefomgeving en biodiversiteit

De Leiderdorpse polders blijven behouden voor natuur, recreatie en agrarische functies. Er komen geen woningen in onze polders en wij zien geen heil in zonneweides. We verbeteren de toegankelijkheid tot de Munnikkenpolder vanuit de Voorhof.

Biodiversiteit is essentieel in de strijd om klimaatverandering. Het college krijgt de opdracht om biodiversiteit te versterken en daar nieuwe manieren voor te bedenken. Daarin ligt ook een belangrijke taak van onze inwoners zelf: de gemeente brengt de waarde van hagen en heggen onder de aandacht van haar inwoners en ondernemers en zoekt naar mogelijkheden om bij de aanleg te ondersteunen. Daarbij mag de verkeersveiligheid niet in gevaar komen.

h. Economie en ondernemers

Het is, met de Covid-periode nog vers in het geheugen, voor veel ondernemers de afgelopen jaren een moeilijke tijd geweest. Er zijn van de kant van het Rijk veel steunmaatregelen getroffen. De gemeente heeft beperkte mogelijkheden tot verdere stimulering, maar zal daar waar mogelijk belemmeringen en overmatige regels aanpassen of zelfs wegnemen. Dat geldt in het bijzonder voor de grote operatie die bij de herstructurering van de Baanderij zal worden uitgevoerd. Het college voert daarin een actief beleid en betreft daarin de mogelijkheden die het IKEA-terrein biedt. Daarbij betrekken we ook de toekomst van de volledige A4-zone.

Het college krijgt de opdracht om met Wereldhave te overleggen over de consequenties van het niet uitvoeren van de overeenkomst tot uitbreiding van de Winkelhof en het braak laten liggen van het terrein van het oude gemeentehuis. Aanpassing van het bestemmingsplan

voor woningbouw ligt voor de hand, waarbij het gaat om plannen die in overleg met de buurt worden ontwikkeld en passen bij de omgeving.

i. Kunst en cultuur

De afgelopen jaren heeft het kunst- en cultuurbeleid stilgestaan. Het nieuwe college krijgt de opdracht tot activering van ons kunst- en cultuurbeleid. Daaraan is, zeker na twee jaar corona, behoefte. We versterken de levendigheid van ons dorp door het faciliteren van evenementen van Leiderdorpse culturele organisaties (bijv. Fields of Wonder).

Initiatiefnemers kunnen worden ondersteund bij het aanvragen van vergunningen. Zichtbare aandacht voor de geschiedenis van Leiderdorp zal bijdragen aan ons historisch besef. Het wordt voor kunst- en cultuurorganisaties mogelijk om ondersteuning te krijgen voor het huren van oefen- en uitvoeringsruimten. Bestaande kunstwerken worden beter onderhouden en achterstallig onderhoud wordt aangepakt.

j. Sport en verenigingen

Sport en beweging voor alle leeftijden draagt bij aan een gezonde samenleving. Veel bewegen en gezond eten bevorderen een positieve leefstijl. De doelstellingen met betrekking tot een rookvrije generatie en de preventie van obesitas zijn nog steeds actueel. Het college krijgt de opdracht om de scheefgegroeide financiële relatie tussen de sportverenigingen in met name De Bloemerd en de gemeente te herijken en de bijdrage die deze verenigingen moeten betalen voor de faciliteiten te verlagen. Dat geldt in het bijzonder als de voorzieningen multifunctioneel en de hele week kunnen worden gebruikt (zoals bij de Derde Helft).

De gemeente ondersteunt combinaties van duurzaamheidsmaatregelen (ledverlichting, zonnepanelen, kleine windmolens en opslag van energie), waardoor onze (sport)verenigingen maximaal bijdragen aan de verduurzaming en tegelijkertijd kosten besparen.

k. Veiligheid

In Leiderdorp dalen de criminaliteitscijfers licht, maar het gevoel van veiligheid is de afgelopen jaren niet toegenomen. Het nieuwe college blijft zich daarom inzetten voor een integraal veiligheidsbeleid met zowel preventieve als repressieve maatregelen. Daarbij gaan wij verloedering van de leefomgeving tegen en zorgen wij voor sociale en fysieke veiligheid. Het college krijgt de opdracht te investeren in de verbinding tussen zorg en veiligheid en ertoe bij te dragen dat de aanrijtijden van de hulpdiensten binnen de landelijke norm komen en dat er voldoende wijkagenten en buitengewone opsporingsambtenaren (boa's) zijn. Het college zet zich ervoor in dat meer Leiderdorpers zich als burgerhulpverlener aanmelden en op die manier zelf verantwoordelijkheid dragen voor het veilig houden van hun eigen leefomgeving. Dat geldt ook voor het gebruik van het dekkende AED-netwerk in ons dorp. Ook het bestaande project om de jeugdketen te verbinden met veiligheid zullen wij continueren.

3. Financiële randvoorwaarden

We voeren onze taken en plannen uit binnen een reëel en structureel sluitend financieel meerjarenperspectief. Wanneer ombuigingen nodig zijn en het niet verantwoord is om verder op het voorzieningenniveau te bezuinigen, dan sluiten wij een meer dan trendmatige verhoging van de onroerendezaakbelasting (OZB) niet uit. Om onze ambities, bijvoorbeeld

op het gebied van wonen, duurzaamheid en in het sociale domein, te realiseren, maken we het mogelijk om incidentele uitgaven te dekken uit onze reserves.

De verschillende heffingen en leges zijn in principe kostendekkend. We willen nadrukkelijker gebruikmaken van subsidies en fondsen vanuit het Rijk, de Provincie en de Europese Unie om onze doelstellingen te realiseren.

4. Versterking van de participatie en betrokkenheid van de Leiderdorpse inwoners

De afgelopen verkiezingen heeft slechts iets meer dan de helft van de Leiderdorpse bevolking zijn stem uitgebracht. Dat is een ernstig signaal in de richting van de politiek. Het nieuwe college krijgt de opdracht om in de communicatie en participatie een grote inspanning te leveren om betrokkenheid en draagvlak van beleidsvoornemens en beslissingen te vergroten. Bijzondere aandacht verdienen daarbij de jongeren.

Dienstbaarheid is en blijft een belangrijk aspect van de gemeente in de richting van haar inwoners. Passende openingstijden van het gemeentehuis, een goed toegankelijke en overzichtelijke website, het schrijven in begrijpelijke taal, tijdige beantwoording van vragen en de mogelijkheid tot contante betaling op het gemeentehuis maken daar deel van uit. Ook mensen die digitaal niet vaardig zijn, worden niet uit het oog verloren. Het college krijgt de opdracht om te onderzoeken of we kunnen verbeteren, en zo ja waar.

Contact tussen Leiderdorpse organisaties en het college van burgemeester en wethouders is essentieel. Het stelt enerzijds organisaties in staat om het gemeentebestuur in kennis te stellen van zaken die in ons dorp leven en anderzijds biedt het aan het gemeentebestuur de gelegenheid om bijvoorbeeld voorgenomen beleid te toetsen. Het college overlegt zo mogelijk eens per jaar (of zoveel vaker als nodig is) afzonderlijk met onder meer de Leiderdorpse Ondernemers Vereniging (LOV), de (sport)verenigingen, jongeren- en ouderenorganisaties, en religieuze en levensbeschouwelijke instellingen.

Alle wethouders voeren een spreekuur in voor de terreinen waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

We versterken de betrokkenheid van de Leiderdorpse bevolking in het raadswerk. Het aloude IBO-protocol (Interactieve BeleidsOntwikkeling) is aan herijking toe. Wij nodigen de collega-raadsfracties uit om gezamenlijk het gesprek te voeren hoe we het IBO-protocol kunnen actualiseren en verbeteren om de betrokkenheid van onze bevolking te versterken.

5. De bestuurlijke toekomst van Leiderdorp

Leiderdorp is en blijft een zelfstandige gemeente. De discussies over een fusie met de buurgemeenten hebben niets opgeleverd en zullen in de komende vier jaar ook niet opnieuw door het Leiderdorpse college worden geïnitieerd. Deze keuze betekent wel dat de Leiderdorpse ambtelijke organisatie moet worden versterkt. Het nieuwe college krijgt de opdracht om te inventariseren waar de voornaamste knelpunten liggen en daarvoor oplossingen te vinden.

Binnen de context van de zelfstandigheid zal Leiderdorp zich blijven inzetten voor versterking van de regionale samenwerking op punten waarop dat meerwaarde voor ons dorp oplevert. Daarbij is de Leidse regio geen automatische grens voor het zoeken van samenwerking. De oriëntatie daarbij – bijvoorbeeld in Holland-Rijnlandverband – blijft uiteraard gericht op het behartigen van de belangen van Leiderdorp.